

نظریه وحدت وجود عرفانی است/ ملاصدرا در پی پیوند زدن ادبیات دینی با فلسفه دین است

یک استاد دانشگاه امام صادق(ع) گفت: آنچه در سنت فلسفی ما در ادبیات ملاصدرا و سهروردی و تا حدی ابن سینا وجود دارد یک جور بیان تجربه دینی از سنخ احساسی که در عین حال می تواند ادراک باشد، است و این قدم روبه جلو است، چرا که برای این احساسی که در ما هست یک تبیین فلسفی ارائه می کند.

یک استاد دانشگاه امام صادق(ع) گفت: آنچه در سنت فلسفی ما در ادبیات ملاصدرا و سهروردی و تا حدی ابن سینا وجود دارد یک جور بیان تجربه دینی از سنخ احساسی که در عین حال می تواند ادراک باشد، است و این قدم روبه جلو است، چرا که برای این احساسی که در ما هست یک تبیین فلسفی ارائه می کند.

به گزارش خبرنگار مهر، دومین همایش فلسفه دین معاصر دوشنبه 23 دی ماه با حضور تعدادی از اساتید داخلی و خارجی به مدت دو روز کار خود را در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی آغاز کرد.

دکتر رضا اکبری استاد فلسفه دانشگاه امام صادق(ع) در نشست علم و دین این همایش درباره «امکان بازسازی نظریات فیلسوفان مسلمان در مساله علیت خداوند و جهان از منظر تجربه دینی» سخنرانی کرد.

وی در ابتدای سخنان خود گفت: ماهیت تجربه دینی مساله ای مهم در میان مسائل مربوط به تجربه دینی است. افرادی همچون سوین برن و آلستون در میان ادراکی انگاران تجربه دینی قرار می گیرند. در مقابل می توان از افرادی همچون شلایر ماخر و گاتینگ نام برد که تجربه دینی را احساسی تلقی می کنند. شلایر ماخر ماهیت تجربه دینی را احساس تعلق به بی نهایت می داند و گاتینگ آن را احساس نیاز و درک اینکه موجودی خیرخواه به فکر انسان است و او را در سختی ها کمک می کند، تلقی کرده است.

دکتر اکبری با اشاره به آیات قرآن تصریح کرد: در آیات قرن به اینکه انسان در سختی ها به یاد موجودی می افتد که توان نجات او را دارا است، اشاره شده است. توجه به این احساس نیاز، پل ارتباط دین با اندیشه فیلسوفان و متألهانی است تجربه دینی را از این منظر تحلیل کرده اند.

این استاد دانشگاه افزود: در سنت فلسفه اسلامی نیز فیلسوفانی همچون ملاصدرا، سهروردی و ابن سینا به این احساس نیاز از منظر فلسفی نگریسته اند توجه به نکته اخیر نشان می دهد که می توان نظریات فیلسوفان مسلمان را درباره رابطه علیت خداوند با جهان از منظر تجربه دینی بازسازی کرد.

دکتر اکبری با اشاره به تجارب عرفانی ملاصدرا تاکید کرد: ملاصدرا تلاش می کند که مباحث خود را در قالب مباحث فلسفی مطرح کند، او از اصالت وجود و وحدت وجود سخن می گوید به همین دلیل می توان گفت وحدت وجود یک تجربه عرفانی است. ملاصدرا هم تجربه اتحاد و هم تجربه وحدت داشته است. در تجربه اتحاد، فرد از بین نمی رود، اما در تجربه وحدت، دیگر خودی وجود ندارد.

وی افزود: ملاصدرا با استفاده از آیات قرآن از جمله «انتم الفقراء الی الله...» که فقیر و غنی در کنار هم قرار می گیرند، نتیجه می گیرد که معلول عین نیازمندی به خداوند است. در رابطه علیت بین خدا و موجودات بر اساس ادبیات ملاصدرا ما یک وحدت وجود داریم ملاصدرا صحبت از یک احساس توأم با ادراکات می کند که همراه با احساس فقیر بودن است.

استاد فلسفه دانشگاه امام صادق(ع) به تفاوت نگاه شلایر ماخر با دیدگاه ملاصدرا اشاره کرد و گفت: شلایر ماخر ادبیات فلاسفه را مضر ادبیات دینی می داند اما ملاصدرا تلاش دارد ادبیاتی که در ساحت دین مطرح شده و آنچه عرفا مطرح کردند را با فلسفه دین پیوند زند.